

zmiany:

2011-06-11	Dz.U.2011.53.273		art. 5
2011-11-10	Dz.U.2011.240.1439	wynik. z	
2012-01-01	Dz.U.2011.230.1371		art. 29
2012-04-18	Dz.U.2012.362		art. 18

USTAWA

z dnia 28 września 1991 r.

o kontroli skarbowej

(tekst pierwotny: Dz. U. 1991 r. Nr 100 poz. 442)

(tekst jednolity: Dz. U. 1999 r. Nr 54 poz. 572)

(tekst jednolity: Dz. U. 2004 r. Nr 8 poz. 65)

(tekst jednolity: Dz. U. 2011 r. Nr 41 poz. 214)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Celem kontroli skarbowej jest ochrona interesów i praw majątkowych Skarbu Państwa oraz zapewnienie skuteczności wykonywania zobowiązań podatkowych i innych należności stanowiących dochód budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych.

2. Celem kontroli skarbowej jest również badanie zgodności z prawem gospodarowania mieniem innych państwowych osób prawnych oraz zapobieganie i ujawnianie przestępstw określonych w art. 228-231 Kodeksu karnego popełnianych przez osoby zatrudnione lub pełniące służbę w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

Art. 2. 1. Do zakresu kontroli skarbowej należy:

- 1)** kontrola rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatków stanowiących dochód budżetu państwa, a także innych należności pieniężnych budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych;
- 2)** ujawnianie i kontrola niezgłoszonej do opodatkowania działalności gospodarczej;
- 3)** kontrola źródeł pochodzenia majątku oraz przychodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych;
- 4)** kontrola celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi oraz środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych, z wyłączeniem kontroli celowości wykorzystania środków zaliczanych do dochodów własnych i subwencji ogólnej jednostki samorządu terytorialnego;
- 5)** kontrola wywiązywania się z warunków finansowania pomocy ze środków, o których mowa w pkt 4;
- 6)** kontrola prawidłowości przekazywania środków własnych do budżetu Unii Europejskiej;

7) audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z innych źródeł zagranicznych, w tym certyfikacja i wydawanie deklaracji zamknięcia, zwany dalej „audytem”;

8) badanie celowości w czasie podejmowania decyzji i zgodności z prawem wykorzystania i rozporządzania mieniem państwowym, a w szczególności ujawnianie niedoborów, a także innych szkód w tym mieniu;

9) badanie wykorzystania mienia otrzymanego od Skarbu Państwa w celu realizacji zadań publicznych oraz prawidłowości prywatyzacji mienia Skarbu Państwa;

10) kontrola rzetelności wypełniania zobowiązań wynikających z udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji;

11) kontrola zgodności wykorzystania środków, których spłatę poręczył lub gwarantował Skarb Państwa, z ich przeznaczeniem;

12) zapobieganie i wykrywanie naruszeń krajowych przepisów celnych oraz ściganie naruszeń krajowych lub wspólnotowych przepisów celnych przez wykonywanie nadzoru transgranicznego osób, miejsc, środków transportu i towarów oraz dostawy kontrolowanej, w rozumieniu Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi, sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 6, poz. 31);

13)

14) kontrola oświadczeń o stanie majątkowym osób - obowiązanych do ich składania - zatrudnionych lub pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych administracji celnej, podatkowej oraz kontroli skarbowej podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w tym w urzędzie obsługującym tego ministra;

14a) badanie prawidłowości stosowania cen urzędowych i marż handlowych urzędowych - w granicach i na zasadach określonych w odrębnych przepisach;

14b) zapobieganie i ujawnianie przestępstw, o których mowa w art. 228-231 Kodeksu karnego, popełnianych przez osoby zatrudnione lub pełniące służbę w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych;

15)

16) badanie przestrzegania przez rezydentów i nierezydentów ograniczeń i obowiązków określonych w przepisach prawa dewizowego oraz warunków udzielonych na ich podstawie zezwoleń dewizowych, a także warunków wykonywania działalności kantorowej;

17)

18) współdziałanie ze Służbą Celną w zakresie zwalczania przestępstw skarbowych, o których mowa w art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego.

2. W ramach kontroli skarbowej prowadzonej w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-3, badaniu może podlegać również rzetelność deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowość obliczania i wpłacania zobowiązań podatkowych stanowiących dochód jednostek samorządu terytorialnego.

2a. W ramach kontroli skarbowej prowadzonej w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-3, kontrola może obejmować również rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń przeciwko prawom własności intelektualnej.

3.

Art. 2a.

Art. 3.

Art. 3a. 1. Audyt obejmuje sprawdzenie:

1) skuteczności funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli;

2) prawidłowości rachunków;

3) prawidłowości i zgodności z prawem wydatków;

4) wywiązywania się z warunków finansowania pomocy.

2. Audyt jest przeprowadzany w:

1) instytucjach zarządzających, certyfikujących, pośredniczących, wdrażających, instytucji płatniczej, podmiotach zaangażowanych w realizację wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz agencjach płatniczych, o których mowa w odrębnych przepisach,

2) podmiotach i jednostkach organizacyjnych wydatkujących, przekazujących i otrzymujących środki, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 7,

3) podmiotach i jednostkach obowiązanych do wywiązywania się z warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 4

- zwanych dalej „*audytowanymi*”.

3. Audyt jest wykonywany z uwzględnieniem międzynarodowych standardów audytu.

4. Audyt wykonuje Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.

5. Czynności w zakresie audytu wykonują inspektorzy kontroli skarbowej i pracownicy jednostek organizacyjnych kontroli skarbowej, zwani dalej „*inspektorami*” i „*pracownikami*”, zatrudnieni w:

1) wyodrębnionej komórce organizacyjnej, o której mowa w art. 10 ust. 3, właściwej w sprawach audytu - na podstawie upoważnienia wydanego przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, lub

2) urzędach kontroli skarbowej - na podstawie upoważnienia wydanego przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej lub z jego upoważnienia przez dyrektora urzędu kontroli skarbowej.

6. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej lub z jego upoważnienia dyrektor urzędu kontroli skarbowej sporządzają:

1) sprawozdanie;

2) opinię, w tym certyfikat albo deklarację zamknięcia.

7. Sprawozdanie lub opinię doręcza się audytowanemu. Sprawozdanie lub opinia mogą być doręczone również podmiotom wymienionym w art. 27 ust. 5 pkt 2-4.

8. Inspektor lub pracownik, w związku z wykonywaniem czynności w zakresie audytu, może żądać od podmiotów, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, i ich kontrahentów przedstawienia dokumentów w celu sprawdzenia ich prawidłowości i rzetelności oraz przeprowadzić oględziny. Z czynności tych sporządza się protokół.

9. Do audytu:

1) nie stosuje się przepisów rozdziału 3, z wyjątkiem art. 13 ust. 6 i 8, art. 13c i 32, które stosuje się odpowiednio;

2) przepisy rozdziałów 1, 2, 3, art. 143 oraz rozdziałów 5, 6, 9, 10, 11, 14, 16, 22 i 23 działu IV oraz art. 285a-287 i art. 289 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) stosuje się odpowiednio.

Art. 4. 1. Kontroli skarbowej podlegają:

1) zobowiązani do świadczeń pieniężnych na rzecz Skarbu Państwa lub państwowych funduszy celowych;

2) wydatkujący, przekazujący i otrzymujący środki, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4;

3) zobowiązani do wywiązywania się z warunków, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 5;

4) władający i zarządzający mieniem państwowym;

5) spółki z udziałem Skarbu Państwa, podmioty wykorzystujące mienie przekazane przez Skarb Państwa oraz sprywatyzowane mienie Skarbu Państwa;

6) beneficjenci poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa oraz podmioty, za które Skarb Państwa poręczył lub gwarantował;

7) osoby zatrudnione lub pełniące służbę w jednostkach organizacyjnych administracji celnej, podatkowej oraz kontroli skarbowej podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w tym w urzędzie obsługującym tego ministra, zobowiązane do składania oświadczeń o stanie majątkowym;

8)

9) podmiot przekazujący środki własne do budżetu Unii Europejskiej.

2. Kontroli skarbowej podlegają także płatnicy i inkasenci podatków i innych należności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1.

Art. 5. 1. Nie podlega kontroli skarbowej celowość i sposób wykorzystywania środków budżetowych oraz mienia państwowego na cele specjalne w jednostkach organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, w Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu oraz w jednostkach organizacyjnych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

2. Rada Ministrów określi cele, o których mowa w ust. 1, oraz organy, zasady i tryb przeprowadzania kontroli wykorzystania środków budżetowych i mienia państwowego na te cele.

Art. 6. 1. Kontrolę skarbową w zakresie i trybie określonym w niniejszej ustawie sprawują organy kontroli skarbowej.

1a.

2.

2a.

3. Przepisy dotyczące kontroli skarbowej nie naruszają przewidzianych w odrębnych ustawach oraz ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umowach międzynarodowych uprawnień do kontroli w zakresie, o którym mowa w art. 2 i 3, przysługujących właściwym rzeczowo organom.

4.

5.

Art. 6a. Dzień 31 lipca ustanawia się Dniem Skarbowości.

Art. 7. 1. Organy administracji rządowej i samorządowej oraz państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne są obowiązane współdziałać, nieodpłatnie udostępniać informacje oraz udzielać pomocy organom kontroli skarbowej oraz inspektorom i pracownikom przy wykonywaniu zadań określonych w ustawie.

2. Przy wykonywaniu swoich zadań organy kontroli skarbowej są uprawnione do nieodpłatnego korzystania z informacji gromadzonych w aktach spraw, zbiorach danych, ewidencjach i rejestrach przez organy administracji rządowej i samorządowej, sądy, państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne oraz państwowe osoby prawne, w tym również z informacji zapisanych w formie elektronicznej, z zastrzeżeniem zachowania zasad określonych w odrębnych przepisach.

2a. Organy, sądy oraz jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 2, prowadzące zbiory danych, ewidencje i rejestry, mogą wyrazić zgodę na udostępnianie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, informacji zgromadzonych w tych zbiorach, ewidencjach i rejestrach organom kontroli skarbowej, bez konieczności składania wymaganych odrębnymi przepisami wniosków lub zapytań, jeżeli organ ten posiada:

1) system przetwarzania danych posiadający funkcjonalność użytkową umożliwiającą odnotowanie w systemie, komu, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane zostały udostępnione;

2) zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające dostęp do danych osobom nieuprawnionym.

2b. Wyrażenie zgody na udostępnienie informacji zgodnie z ust. 2a może nastąpić po złożeniu przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej albo dyrektora urzędu kontroli skarbowej oświadczenia o posiadaniu systemu i zabezpieczeń, o których mowa w ust. 2a.

3. Organy kontroli skarbowej współpracują z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

4. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb współdziałania organów kontroli skarbowej oraz inspektorów i pracowników z organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględniając konieczność zapewnienia skuteczności kontroli skarbowej.

Art. 7a. Organy kontroli skarbowej współpracują i współdziałają z innymi organami i instytucjami państwowymi oraz zagranicznymi, w tym z organami odpowiedzialnymi za ochronę interesów finansowych Unii Europejskiej, a także z organizacjami międzynarodowymi w zakresie niezbędnym dla realizacji zadań ustawowych.

Art. 7b.

Art. 7c. 1. Organy kontroli skarbowej w celu realizacji ustawowych zadań w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-3, mogą zbierać i wykorzystywać informacje, w tym dane osobowe, od osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, o zdarzeniach mających bezpośredni wpływ na powstanie lub wysokość zobowiązania podatkowego oraz przetwarzać je w rozumieniu przepisów o ochronie danych osobowych, także bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są udostępniane na podstawie postanowienia organu kontroli skarbowej, w terminie i formie określonej przez ten organ. W uzasadnieniu postanowienia należy wskazać okoliczności, z których wynika konieczność pozyskania żądanych informacji.

3. Podmiotowi, do którego skierowano postanowienie, o którym mowa w ust. 2, przysługuje zażalenie do Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej.

Art. 7d. 1. Jeżeli organ kontroli skarbowej posiada uprawdopodobnione informacje o posługiwaniu się rachunkiem bankowym w celu prowadzenia niezgłoszonej do opodatkowania działalności gospodarczej, uzyskiwania przychodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych, uzyskiwania przychodów niezadeklarowanych albo przychodów nieujawnionych w złożonych deklaracjach, i jest to konieczne do realizacji kontroli skarbowej w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-3, instytucje finansowe, o których mowa w art. 33 ust. 1-5, są obowiązane na żądanie organu kontroli skarbowej udostępnić i przekazać dane identyfikujące posiadacza tego rachunku bankowego. Art. 33b ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli organ kontroli skarbowej posiada informacje o ogłoszeniach i reklamach wskazujących na prowadzenie działalności gospodarczej i jest to konieczne do realizacji kontroli skarbowej w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-3, wydawca i redaktor dziennika lub czasopisma, nadawca programów radiowych i telewizyjnych oraz usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204, z późn. zm.) są obowiązani na żądanie organu kontroli skarbowej do udzielenia posiadanych informacji o firmie i adresie przedsiębiorców lub imionach, nazwiskach i adresach osób fizycznych zamieszczających te ogłoszenia i reklamy, pozwalających na ich identyfikację.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, przepisy art. 7c ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 7e. Do postanowień, o których mowa w art. 7c i 7d, przepisy rozdziałów 14-16 działu IV ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa stosuje się odpowiednio.